

Moskova Turizm Fuarı

Rusya'nın en büyük turizm fuarı MITT Moskova bu yıl 25. kez Moskova Expo Center'da, 3 ayrı Pavyon ve 7 salonda yaklaşık 55.000 metrekarelik bir alanda, 23,047 profesyonel ziyaretçiyle, 13-15 Mart 2018 tarihleri arasında gerçekleşmiştir.

Fuara bu yıl ilk kez katılan destinasyonlar arasında; Dubai, Brezilya, Karnataka, Sri Lanka, Saraybosna, Goa, Güney Afrika, Slovakya ve San Marino yer aldı.

Fuar gelecek yıl, 12-14 Mart 2019 tarihleri arasında, bu yıl olduğu üzere Moskova Expo Center Fuar Merkezinde düzenlenecektir.

Türkiye Standı

Moskova Kültür ve Tanıtma Müşavirliği tarafından koordine edilen, Türkiye'nin 1.254 metrekarelik stant alanıyla yer aldığı fuarın açılışına, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş katılım sağlamıştır. Ülkemizden, özellikle Antalya bölgesinden çok sayıda otelin katılım sağlaması dikkat çekici olmuştur.

Türkiye ana standının bulunduğu 8.1 numaralı ana salon ile birlikte, 8.2 ve 8.3 numaralı salonlar tamamen ülkemizden katılım sağlayan turizm firmaları ve oteller tarafından doldurulmuştur.

Rusya'nın tanınan sanatçılarından Nikolay Baskov ile Avram Russo Türkiye standı açılışına katılarak şarkı söylemişlerdir. Avram Russo Türkçe şarkı söylerken, Baskov da Rusça opera seslendirmiştir.

TÜROB Standı

Türkiye standı içerisinde yer alan, Birliğimiz standında Ülkemiz ve İstanbul destinasyonuna ait Rusça genel bilgiler, rehber ve Birliğimiz üyelerine yönelik tanıtımları içeren materyallerin dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Turizmden Sorumlu İstanbul Vali Yardımcısı İsmail Gültekin ve İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürü Coşkun Yılmaz fuara TÜROB ile birlikte katılım sağlamıştır.

Rusya Hakkında

Petrol fiyatlarının yüksek seyrettiği dönemde toplam ekonomik büyüklüğü 2 trilyon dolar seviyelerinin üzerinde olan Rusya ekonomisi petrol fiyatlarında yaşanan keskin düşüşle birlikte ciddi bir daralma yaşadı. Petrol fiyatlarındaki düşüşün yanı sıra Ukrayna ile yaşadığı sorunlardan kaynaklı uluslararası ambargoya maruz kalan Rusya'da, GSYİH 2015 yılında 1 trilyon 365 milyar dolara, 2016 yılında ise 1 trilyon 365 milyar dolara geriledi.

2016 yılında %0,6 oranında küçülen Rusya ekonomisi, 2017 yılsonu verilerine göre %1,5 büyüme kaydetti.

Knight Frank şirketi tarafından hazırlanan The Wealth Report 2018 çalışmasına göre, Rusya'da sermayesi 5 milyon doları aşan 38 bin 120 kişi bulunuyor. Sermayesi 50 milyon doları aşan Rusların sayısı ise 2.620 kişi olarak açıklanmıştır.

Rusya Ekonomisi Büyüme Verisi Beklentileri			
2017*	2018**	2019**	2020**
%1,5	%1,6	%1,5	%1,5

*Rosstat **IMF

Uluslararası petrol fiyatlarındaki düşüş ve ambargolar nedeniyle, Rusya'nın resmi para birimi ruble 2016 yılında dolar karşısında 1/81 seviyesinin altına geriledi. 2016 yılının son aylarındaki toparlanmayla, dolar ruble paritesi 2017 yılında 1/56 seviyelerinde denge buldu.

Rusya Ekonomik Verileri		
GSYH 2017*	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GELİR 2017*	İŞSİZLİK ORANI 2017**
1.469.341.000.000 USD	10.248 USD	%5,1

*IMF **Rosstat

Rusya'da 2018 yılı Resmi Tatil Günleri

30 Aralık 2017-8 Ocak 2018 (Yeni Yıl ve Noel Bayramları)
23-25 Şubat (Vatan Koruyucusu Günü)
8-11 Mart (Dünya Kadınlar Günü)
29 Nisan-2 Mayıs (İşçi ve Bahar Bayramı)
9 Mayıs (Zafer Günü)
10-12 Haziran (Rusya Günü)
3-5 Kasım (Milletlerin Birleşme Günü)

Rusya'da Turizm

WTTC (Dünya Turizm ve Seyahat Konseyi) verilerine göre, Rusya'da turizm sektörü dolaylı ve doğrudan etkileri ile birlikte ekonomi içerisinde %5 paya sahip. İstihdam ise 3.365.500 seviyesinde ve ülke geneli içerisinde %4,7'lik paya tekabül ediyor.

Ekonomideki değişimler, Rus vatandaşlarının yurt dışı seyahatlerine de etki ediyor; 2015 yılında yurt dışına çıkan Rus vatandaşlarının sayısı 34 milyon 390 bin iken, 2016 yılında bu oran %7,9 azalarak 31 milyon 658 bin kişiye geriledi. Yaşanan toparlanmayla birlikte, 2017 yılının ilk 9 aylık döneminde yurt dışına çıkan Rus vatandaşlarının sayısı %27 oranında arttı.

Rusya Federal İstatistik Kurumu (Rosstat) verilerine göre 2017 yılı ilk 9 ay yurtdışına çıkan Rus vatandaşlar;

ÜLKE	2016	2017	2016/2017%
TÜRKİYE	483.491	3.944.000	716
FİNLANDİYA	2.114.500	2.481.000	17
ÇİN	1.183.019	1.478.000	25
ESTONYA	1.122.006	1.285.000	15
POLONYA	840.195	929.000	11
ALMANYA	772.555	918.000	19
İSPANYA	664.546	794.000	19
YUNANİSTAN	723.131	792.000	10
KIBRIS	691.703	738.000	7
İTALYA	556.520	713.000	28
DİĞER	15.162.334	16.900.000	11
TOPLAM	24.314.000	30.972.000	

Türkiye 2017 yılında yakaladığı yükselişle birlikte Rus vatandaşlarının en çok tercih ettikleri ülkeler arasında lider olurken pazar payı %12,7 oldu.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre; 2013 yılında Rus turistlerin, 53,5 milyar Dolar seviyesine çıkan yurtdışı harcamaları, 2014,2015 ve 2016 yıllarında üç yıl üst üste düşüş

gösterdi. Rusya, 2015 yılında en çok turizm harcaması yapan 6. Ülke iken, 2016 yılındaki düşüşle birlikte ilk 10 ülke arasındaki yerini kaybederek 11. sıraya geriledi.

2017 yılında Rusya'ya turist olarak 24 milyon 400 bin kişi giriş yaptı. En çok yabancı turist Ukrayna'dan (8 milyon 700 bin kişi), Kazakistan'dan (3 milyon 500 bin kişi), Çin'den (1 milyon 500 bin kişi), Finlandiya'dan (1 milyon kişi) ve Azerbaycan'dan (876 bin kişi) geldi. Türkiye ise bu sıralamada 29. sırada yer aldı. 2017 yılı içerisinde Türkiye'den Rusya'ya 80 bin turist gitti, böylelikle 2016 yılına göre bu gösterge yüzde 103 arttı.

Ülkemize gelen Rus Ziyaretçi Sayıları:

	2013	2014	2015	2016	2017
TÜRKİYE	4.269.306	4.479.049	3.649.003	866.256	4.715.438
İSTANBUL	573.528	589.950	489.014	297.723	494.084

2017 yılında Rusya'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı tarihin en yüksek seviyesine ulaştı. 2017 yılı aynı zamanda Rus turistlerin Türkiye'de gerçekleştirdikleri geceleme sayısı bakımından da rekor seviyeye ulaşıldığı bir dönem oldu. Rus turistlerin ülkemizde gerçekleştirdikleri geceleme sayısı 30 milyon sınırını aştı ve 30 milyon 367 bin 487 olarak ölçüldü. Bununla beraber, 2017 yılı Türkiye'ye gelen Rus turist sayısı bakımından en yüksek seviyeye ulaşılan yıl olsa da kişi başı harcama oranında dikkat çekici bir düşüş yaşandı.

2013 yılında, ülkemizde kişi başı 800 dolarlık harcama gerçekleştiren Rus turistlerin harcama oranı 2017 yılında 609 dolara geriledi.

2017 yılında Türkiye'ye gelen Rus turistlerin %89'u tatil amacıyla gelirken, akraba ve arkadaş ziyareti amacıyla gelen Rus turistlerin oranı %5,8 ve iş amaçlı gelen Rus turistlerin sayısı %3 olarak gerçekleşmiştir.

SONUÇ ve TESPİTLER:

* Fuarda kurulan temaslarda edinilen bilgiye göre, Rusya vatandaşlarının Ocak ayında Türkiye turları için yaptıkları erken rezervasyonlar, geçen yılın aynı dönemine göre tur operatörleri TUI'de 1,5 kat, Tez Tour ve Pegas Turistik'te 2 kat, Intourist'te 5,6 kat arttı.

*Rusların %61'i internete akıllı telefonlarından girmekte ve 55 yaşın üstündeki Rusların %73'ü her gün interneti kullanmaktadır.

*Skyscanner verilerine göre Rusya'dan İstanbul'a olan bilet rezervasyon talepleri 30 Nisan – 09 Mayıs tarihleri arasında bir önceki yıla göre %102 artış kaydetti ve İstanbul en popüler destinasyonlar arasında 16. sıradan, 8. sıraya yükseldi.

* 2019 yılının Rusya ve Türkiye arasında karşılıklı olarak kültür ve turizm yılı ilan edilmesi pazardaki avantajımızı güçlendirmede ve çeşitlendirmede önemli bir fırsat olarak görülmelidir.

*Türk Hava Yolları (THY), İstanbul'dan Rostov-na Donu'ya direkt sefer sayısını 28 Nisan 2018'den itibaren haftada 4'den 6'ya çıkaracağını açıklamıştır. Böylelikle, Türk Hava Yolları'nın Rusya'daki ağına Moskova, St. Petersburg, Soçi, Ufa, Yekaterinburg, Rostov-na Donu, Voronej, Kazan ve Samara dahil olmuştur.

* Omsk havalimanının resmi sayfasından yapılan açıklamada, Omsk Hava alanından hareket edecek yeni istikametler arasında Yunanistan, Bulgaristan, Tunus, Vietnam, Tayland, Goa, Türkiye ve Kıbrıs yer aldı. Seferler, Ellinair (Yunanistan), AzurAir (Bulgaristan, Tunu, Vietnam, Tayland), Royal Flight (Goa, Tayland, Türkiye), Rossiya (Kıbrıs, Türkiye), Atlas global (Türkiye) ve Corendon Airlines (Türkiye) havayolu şirketleri tarafından düzenlenecek. Atlas Global ve Corendon Airlines şirketleri Omsk havalimanından bu yıl ilk defa seferler yapacak. Bu şekilde seferler 25 Mart'tan 27 Ekim'e kadar gerçekleştirilecek.

*Rusya Federal Turizm Ajansı (Rosturizm) Başkanı Oleg Safonov, Rosturizm'in Rusya'nın turizm ürününü ilerletmek ve yabancıları bilgilendirmek amacıyla bu yıl 23 ülkede 46 ulusal turizm ofisi açmayı planladıklarını açıklamıştır.

* Fuarda kurulan temaslar neticesinde, 2018 yılında Rusya'dan ülkemize gelecek turist sayısında yaklaşık %20 artış beklenmektedir.

Kaynaklar: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Rusya Federal İstatistik Kurumu, WTTC, IMF, UNWTO

TÜROB © Mart 2018